

Håkan Nesser
Eugen Kallmans ögon

Klassisk Nesser

Augusti-Oktober 1995

1. Leon Berger

Min fru, Helena och min dotter Judith har försvunnit. Drunknade i Indiska oceanen. Min syster bor i Basel. Jag är adjunkt i svenska och historia.

Jag ska börja en lärartjänst i K-. I det inre av mellersta Norrland. Ludmila Kovacs hade tipsat mig.

2. Andrea Wester, Skolkamrater: Anna, Malin och Sara. Ivan. I Grekland med familjen. Träffade Calle från Stockholm, vi hånglade. Andrea har två yngre bröder, Aron och August. Ska börja nian. Ulrika. Min mor är

3. Igor

Har köpt min 31:a lärarkalender.

Min fd hustru Gunilla och Pompe. Min Kollega Kallman. En egendomlig människa men en god lärare. Han forskar i litteraturhistoria. Skrev under pseudonym Augustin Selander. Hans andra intresse var kriminologi. Intresserad av ouppklarade fall.

4. Ludmila Kovacs

Jag är vidögd, 44 år. Helt utarbetad inför höstterminen. Två barn, Måns och Erik. Pappan är Klas. Först ämneslärare, sedan kurator. Bildar team med skolpsykologen Herman Kling. Fyra nyanställda, Leon Berger är en av dem. Funderar på vad jag ska berätta för honom.

5. Leon

Jag inbillar mig ofta att jag ser mi försvunna dotter Judith, även bland eleverna.

Jag har efterträtt Kallmann. Hans skrivbord är inte rensat.

Ellen Moerk är min kollega. Vi delar rum med Kristina Eriksson och Hans-Ivar Möller, alla är vi svensklärare.

Jag träffar Ludmila Kovacs på Commedia, en italiensk restaurang. Vi pratar länge. Bland annat om Kallmann. Han ska ha skrivit ett testamente. Förmånstagare är en Boris Yann Keller.

Jag kysser henne.

6. Andrea Wester – som går i nian, hos Leon Berger.

Vi har startat ett stort grupparbete i SO. Om länderna runt Östersjön. Jag ska jobba med Emma Decantines, Ivan och Charlie. Den bästa kvartetten. Alla är vi ensamma och egensinniga individer. Många hade sett Charlie i sällskap med Kallmann. Charlie var den som upptäckte Kallmans död. Charlies mamma är en känd konstnär.

Igor kom ensam till Sverige som sjuåring. Han är skicklig på basket.

7. Igor

Vera Rönne berättar att hon fått ett anonymt brev i sin skolpostlåda. Ett hotbrev med utklippta bokstäver. Undertecknat "Städpatrullen". Hotar med att döda henne. Vera är född i Auschwitz. Vi tar kontkt med en av rektorerna, Torstensson, som gör en polisanmälan.

Jag tar upp frågan med inspektör Marklund.

8. Ludmilla

Någoting är i görningen. Jag funderar på Leon Berger som kysst mig.

9. Leon Berger

I Kallmans hurts finns efterlämnade papper, t ex dagböcker märkta konfidentiellt.

10. Andrea

Charlie Matthis frågar ut mig. Ett konfidentiellt samtal. Han vill veta om någon i hennes familj suttit i fängelse. Tidigare generationer. Eller några plötsliga dödsfall i familjen eller släkten. Det har med Kallmans död att göra säger han.

Jag berättar vad han sagt för min väninna Emma. Min farfar är 64 år, en sur enstöring, samma ålder som Kallman. Tillfällighet?

11. Igor Masslind

En bra terminsstart, men nu verkar allt komma i obalans. Schismer mellan personal, prat bakom ryggen. Dåligt föräldramöte för årskurs 9. Beslöts att ett överordnat kontrollorgan skulle inrättas (liknar föräldrastyrelse under 90-talet). Karolina Mattis överraskade alla med sin närvaro, liksom Andreas pappa Bernt-Olov Wester.

Elvira Kristell på hemkunskapen är lättkränkt, får hjälp av syslöjdsfröken Doris Södergren och skolvärdinnan Ebba Friman. Det tycks finnas en koppling till Eugen Kallman i allt.

Elevrådsordföranden Sigge Sundberg vill ha ett monument över Kallman. Detta delar kollegiet i två delar.

12. Ludmilla

Orientering för alla elever i Blåberga. Jag utses tillsammans med Leon Berger att hjälpa vilsegångare orienterare. Det ger oss tillfälle att prata med varandra.

13. Leon

Jag läser i Kallmans efterlämnade dagböcker. Han skriver att hans far genomskådade att det var han som dödat sin mor och skickade honom till en avlägsen släkting i Schweiz. Först efter 8 år återvände han till Sverige. Kallman kom på att han kunde se "rakt in i människors själar".

Under höstorienteringen fick jag tillfälle att "erkänna" för Ludmilla att jag börjat läsa Kallmans efterlämnade dagböcker. Ludmilla tycker att vi ska ta hem dagböckerna och läsa dem tillsammans.

14. Andrea

Jag får ett brev från Calle som jag träffade på semester i Grekland med familjen. Han har tråkigt och vill hälsa på mig. Jag känner mig inte särskilt intresserad.

Vill hellre fortsätta vara privatspanare med Emma. Charlie var den som upptäckte Kallmans död. Det gjorde han i Tyska Huset. Byggt 1896. En köpman från Bremen byggde det. Sedan kom en skofabrikör Rollby till 1948. Den nuvarande ägaren heter Henry Adamsson-Schmidt. Han var predikant och med församlingen Arons lammungar. 1979 försvann han. Huset har stått obebott i 16 år.

I det huset hittades Kallmans död nattetid mellan den 17 och 18 maj 1995 av Charlie Mattis.

Charlie vill fortsätta intervjun med mig, men nu frågar jag tillbaka.

Min farfar heter Raymond Wester, min morfar Erik Larsson. Bernt-Olof Wester är inte min "riktiga" pappa.

15. Igor

Ivan Kardasjan, 9B, stannade kvar efter lektionen. Ville tala om att han fått ett anonymt brev i sitt fack: "Vad gör en smutsig råtta som du i vårt fina land? Åk hem innan vi blir tvungna att hjälpa dig på traven" Städpatrullen. Jag blir mycket upprörd och säger att jag ska hjälpa honom. Funderar på möjliga gärningsmän.

16. Ludmilla

Klas, min make, måste åka på en veckoslutskonferens till Stockholm. Jag kontaktar Leon. Vi träffas hemma hos honom för att tillsammans läsa igenom Kallmans dagböcker. Men det blir också vin och samlag.

i dagböckerna nämns "C", Charlie Mattis, och "K" hans mor Katarina?

Januari- Mars 1980

Jag heter Ulrika Larsson och är rädd för att jag ska föda barn och inte hört av fadern på fyra månader. Jag träffade Flynn på en hed i England för åtta månader sedan. Jag var 20 år och var där tillsammans med min kompis Lotta. Vi hade gått i samma klass på högstadiet. Flynn är i 30 års åldern. Vi knullar vilt med varandra i Flynns husbil. Och jag blir gravid.

Och upptäcker detta först sedan jag kommit hem. Jag skickar brev till Flynn men utan att få svar.

I augusti dyker Flynn upp. Mina föräldrar behandlar honom med respekt. Flynn stannade en månad med oss.

När jag varit på mödravårdscentralen väntar jag på min far som ska hämta mig, men i stället kommer en annan man Bernt-Olov i sin bil. Han är vänlig och snäll. Ska han bli min make??

November-December 1995

22. Leon

"För mig finns det ingen väg från hemmets dörr". Ur en dikt av Verner von Heidenstam (194)
jag stöter på följande mening: "Det var en ung man som hette Boris Yann Keller"

23. Andrea

Efter hennes berättelse om min riktiga pappa Flynn har vi fått ett nytt förhållande.

Tänk, jag är tillverkad i en husbil. Nu har jag berättat allt för Emma. Som blir glad. Nu har vi båda främmande gener i kroppen. Funderar på att kalla mig för Andrea Branagan.

Karsten Fröjd är inte min morbror utan min mormors bror. Jag har bara träffat honom två gånger.

Han bor på ett hem för "ömtåliga". Karsten ansågs vara ett geni när han var ung.

24. Igor, den 8 november

Under höstlovet var jag tre dagar hos min maka Gunilla i Göteborg.

Jag pratar en lång stund med Leon Berger om Kallman.

25. Ludmilla

I går kom Andrea Wester. Hon vill veta hur man byter namn. Därför att hennes riktiga pappa har ett annat efternamn. Branagan vill hon heta. Sedan vill hon prata om Charlie Mattis som springer omkring på skolan och gör intervjuer.

26. Leon

Jag blir förkyld och har feberdrömmar. Om mitt liv med min fru och dotter, Och om hur ensam jag

blivit. En elev har använt namnet Boris Yann Keller i en uppsats och nu är han försvunnen. Jag får reda på att en elev i åttan, Moammar Kavali, hittats fastkedjad på en toalett i skolan med munkavel. Satt där i två dygn innan han hittades.

27. Andrea

Emma och jag pratar bara om Moammar Kavali.

28. Igor

Jag har ätit en god middag med Leon på Commedia. Nu hemma och funderar kring vad vi pratat om. Mest om Eugen Kallman förstås. Det var rektor Willenius som anställde honom.

29. Ludmilla

Nu erkänner Klas att han haft ett förhållande med en annan kvinna, Sara, sedan länge och vill skiljas. Jag blir mest glad över detta för min egen del. Men då händer det att vår son blir överkörd och får benbrott och andra blesyrer. Leon tar hand om mig och jag gråter ut som en liten flicka.

30. Leon

Det mörknar och det ljusnar. Jag kommer på att min kollega Hans-Ivar i en burk med reservpennor har en kopia till Kallmans lägenhet.

Mats Winger är den elev som i en uppsats använt sig av namnet Boris Yann Keller. Men varifrån har han fått det? Det vet han inte.

31. Andrea

Mymlan är en fritidsgård. Där ska hållas en konsert. Jag och Emma är där. Mycket högljutt. Plötsligt kommer Charlie Mattis och tvingar med sig ut en elev. Det är Mats Winger. Charlie skyller honom för att ha skvallrat.

32. Igor

Innerst inne vet jag varför jag hamnade i Matematiken och Fysiken. Jag tycker inte om frågetecken. Gillar schackproblem. Nu har jag fått problemet K. att lösa.

Jag sitter med Leon och Ludmilla för att lösa gåtan. Vad har Kallman ägnat sig åt tidigare i livet?

Vem kan berätta om inte gamle Willis? Tidigare rektorn Willenius, 24 år.

Leon Berger berättat att han vet var reservnyckeln till Kallmans lägenhet finns.

33. Ludmilla

Mitt uppdrag är att intervjua Willenius. Han är dödsmärkt, "sjunger på sista versen". En äldre kvinna tar hand om honom. Fru Blomgren.

Kallman var en haverist, säger Wallenius, vi hade en överenskommelse om att inte "gå ut med vissa saker". Eugen Kallman hade bytt namn innan han kom tillbaka till K. där han var född. Kallman utmanade någon och sedan dog han. Han lärde känna Kallman i Skåne på 50-talet. I Lund 1952 låg de båda på samma sjukhus, i samma rum i en månad. Jag var 32, Kallman 22. Jag var överkörd av ett fyllo i Mercedes, Kallman försökte att ta livet av sig genom att hoppa från en bro.

34. Leon

"Tyska huset", där bodde "Säffle-Jesus", Henry Adamson-Schmidt. Hans-Ivar Möller berättar. En efträdare till Målle Lindberg. Församlingen kallades "Arons lammungar". Han försvann och lämnade en hel del ungar efter sig. Gossen Bergman i 9an är en av dem.

35. Andrea

Jag får veta att en av våra elever, Otto Hansson, hittats hängd i ett träd utanför Bergtunaskolan. Han är en av dem med rakade huvuden. Kommissarie Eva Lundblad och inspektör Anders Larsson utreder.

36. Igor

Jag pratar med gossen Mats Winger om namnet Boris Yann Keller han använt i en uppsats. Det är Pocke Anderssons fel. Mats granne. Han snodde Kallmans plånbok under en lektion. Han visade plånboken för Mats. Där fanns en bild på en man. På baksidan stod Boris Yann Keller.

37. Ludmilla

Min trötthet tar kål på mig. Arbetet som kurator är tungt.

Jag kontaktar Vera-Lynn Hansson, Ottos mor.

38. Leon

Igor Masslind bjuder på mat. Igor och jag är bjudna. Vi diskuterar vad som hänt.

39. Andrea

Sveriges Framtid ska hålla ett möte med anledning av mordet på Otto Hansson. Emman och jag gör protestplakat. Där finns en motdemonstration som kastar ägg.

40. Igor

Skådespelet Ofelia där huvudpersonen Frida Halmén går in i väggen och vill ta livet av sig. Kanske också för att hennes pojkvän som ska spela Hamlet Rasmus Karlsson just gjort slut med henne efter ett långt förhållande.

41. Ludmilla

Jag och Leon lyckas leta upp den sista dagboken i Kallmans stängda lägenhet.

42. Ulrika, Andreas mamma

Andrea vill att alla ska få reda på vem som är hennes far.

Det blir julfirande med Ulrikas alla släktingar. Bernt-Olovs närmaste släktingar; dement moster, Sylvi olycklig syster, knepig systerson, Urban, autistisk.

Även Valter är inbjuden. Han är granne, båda här och där. En ensam enastöring som få bryr sig om.

E.K. Dagbok 1995 – Konfidentiellt innehåll.

Ägnar mit åt detektivarbete. Råkar träffa på V inne på ICA. Ser i hans ögon att han är en mördare.

Den 3 mars 1942 gick min far ut i kriget. 12 dagare senare dök min mors älskare upp. Jag dödade då henne. Min lillasyster blev vittne till mitt dåd. Hon tappade all besinning och fördärvade min plan.

Min far kom skyndsamt hem och jag placerades på ett hem för sinnesslöa och senare till Schweiz. Till mina släktingar.

C och A är aningslösa nyckelvittnen (Charlie och Andrea?)

”Nu styvnar löddrig sky i nattens grova hand, nu stiga skogarna så kargt mot himmelens” (410)

Pär Lagerkvist: Ångest är min arvedel”.

Den 15 Maj då möts vi äntligen. Bestämmer träff på tisdag kväll med V klockan 19 i Tyska huset.

Där hittas senare Kallmann död av Charlie.

Januari-Februari 1996

43. Leon

Kommissarie Eva Lundblad har beslutat att starta en ny förundersökning om fallet Kallman. Kallar in oss alla tre "blomkvistare" för samråd.

44. Andrea

Jag är överlycklig och förälskad i Ivan Kardasjan, han som utsatts för rasistiska påhopp (av en av lärarna? Ja, en vikarie!).

Däremot upptäcker jag att min mor Ulrika inte alls mår bra.

45. Igor

Jag blir kallad till ett förhör med kommissarie Eva Lundblad. Hon avslöjar att mannen bakom "Städpatrullen" är avslöjad. Det handlar om Pennti Hirvonen som haft hand om datasalen de senaste tre åren. Han är avskedad. Det är Charlie Mattis som tipsat.

46. Ludmilla

Eva Lundblad är lesbisk. Alltså intresserad av sex med kvinnor.

Andera kommer helt förstörd till mig. Hon har mycket att berätta.

Att hennes morfar – Ulrikas pappa – är inblandad i Kallmanns död och en till. Sektprästen "Säffle-Jesus". Därför att hennes mormor hade haft det ihop med prästen. Morfar heter Erik Larsson.

47. Ulrika

Drömmer om att rymma från alltsammans. Erik Larsson är häktad men bestrider allt. Bernt-Olov förnekar allt. Han är säker på att svärfar är oskyldig. Jag blir förhörd av Eva Lundblad, den lesbiska kommissarien.

Juni – Augusti 1996

48. Igor

Den första dagen av sommarlovet. Jag har haft smärtor i magen en lång tid. Kanske är det cancer. Min far blev bara 59 år.

Hur ska jag sammanfatta mitt 31a läsår? Erik Larsson är frisläppt ur häktet. Det blev aldrig någon byst av Eugen Kallmann. Kanske saknar jag klassen också.

49. Ludmilla

Klas flyttar långt söderut. Jag får bo kvar i huset. Klas är 43. Sara är 35, nu är hon gravid.

Leon och jag firade midsommar tillsammans.

50. Andrea

Emma ska åka till Pampas och träffa farmor. Som hon ska ärva stora arealer efter.

Jag, mamma och mormor sitter under parasollet. Mormor säger "Jag kan inte fortsätta leva med honom" (488)

Och jag, jag älskar Ivan! Vi ska göra en campingtur över veckoslutet.

51. Leon

Ludmila och jag är på semester i Grekland i Egeiska havet.
Sedan ska gamle rektorn Willenius begravas.

April-Maj 2015

52. Charlie

Begravning av min mor Karolina Mattis. Jag är nu professor på Karolinska Institutet. Har fru och två barn. En son heter David efter morfar.

Apelgrens begravningsbyrå sköter begravningen. Det var första gången jag var tillbaka i K- sedan hösten 2013. Jag har nu läst de omtalade dagböckerna. På begravningen träffar jag mina gamla bekanta från skolan, svenskläraren och kuratorn. Igor Masslind är död. Berger och Kovacs står på gränsen till pension. De ska fira avslutningen på Kap Verde.

53. Andrea

Arbetar på en tidning. Kulturredaktör på Länstidningen. Har man, David och två barn.

Charlie bjuder in mig till en träff. Som ska handla om Kallman. På Sjöhotellet.

Jag ringer min mamma Ulrika.

54. Ludmilla

Vi fyra samlas på Sjöhotellet i Mac-Leans kammare.

För två månader sedan fick Charlie tag på de beramade dagböckerna. Av kommissarie Eva Lundblad. Han avslöjar att "Eugen Kallmann" var hans morbror. Det fick han reda på av sin mor alldeles nyligen. Det skulle hållas hemligt. Därför att "Eugen Kallmann" eller Ruben Mattis, som han egentligen hette, hade dödat deras mor. Charlies mormor. Mattis blev ertappad av sin syster.

Charlie visar upp ett litet foto, Boris Yann Keller. Kellers identitet är hans mormors älskare. Orsaken till att "Eugen Kallmann" blev mördare.

55. Leon

Men de viktigaste frågorna kvarstår.

Dödade Andreas morfar Erik Valdemar Larsson Kallman? "V". Eller inte Kallman och inte Adamsson-Schmidt? Någon annan person. Andrea har rusat iväg. Tycks ha hamnat i en chock.

56. Ulrika

Ulrikas mor bekräftar Andreas aningar. Att det är Andreas far Flynn Branagan som Andreas morfar Erik Larsson har mördat. I vars ögon Kallman sett en mördare.

57. Charlie

"Man får inte svar på allt".

Två hemligheter tar jag med mig tillbaka hem till Stockholm.

Nummer ett, min far. En utrikesminister från ett annat land. De träffades på en ambassad.

Nummer två: Otto Hansson. Som jag slog ihjäl!